

У незалежній Україні 2005 р. мовна ситуація в окремих регіонах стала гіршою, ніж була в УРСР тоді, коли про цю проблему писав у книзі «Інтернаціоналізм чи русифікація?» Іван Дзюба. Не лише в Польщі чи Росії, а й у Криму, на Донбасі українська мова для її носіїв часом виявляється не тільки зайвим, а й небезпечним вантажем.

Проблема лінгвоциду сьогодні, у добу відродження українства як національної світової спільноти, постає як ніколи гостро й актуально. Вона досліджувалась багатьма науковцями та суспільними діячами, зокрема І. Франком, М. Костомаровим, П. Кулішем, Б. Олійником, І. Дзюбою, Л. Костенко, Д. Павличком та іншими.

Піканова А.
НТУ «ХП»

ВИНИКНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ПИСЬМЕННОСТІ

Про мову давньоукраїнських племен можна говорити лише теоретично, адже письмених пам'яток, що дійшли до нашого часу дуже мало для повноцінного дослідження мови. Тому будь які точні дати виникнення та розвитку української мови встановити неможливо. Але безперечним є те, що українська мова є однією з найдавніших індоєвропейських мов.

Існує 2 концепції походження української мови: 1) Науково обґрунтована концепція вченого-мовознавця, славіста, доктора філософії, професора Гарвардського та Колумбійського університетів, члена Американського лінгвістичного товариства, Польського інституту мистецтв і науки у США, почесного доктора Альбертського, Люндського, Харківського університетів та Києво-Могилянської академії, академіка Ю. Шевельова, за якою українська мова формувалася з давньоруської мови, а потім відділилася на самостійну (як російська і білоруська мови); 2) концепція російського вченого-мовознавця кінця XIX – поч. XX ст. О. Шахматова (з українських вчених близькі погляди на походження української мови мав А. Кримський), який стверджував, що українська, російська і білоруська мови формувалися з пізньопраслов'янських діалектів самостійно і незалежно одна від одної.

Давність української мови вже не заперечується, це доводили такі вчені, як: Павел Шафарик, Михайло Красуський, Олексій Шахматов, Агатангел Кримський, Володимир Шаян, Іван Огієнко, Андрій Білецький та ін. Про давність української мови свідчать і реліктові фольклорні твори, особливо календарно-обрядові пісні. Наприклад, український мовознавець Олександр Потебня стверджував, що веснянка «А ми просо сіяли» існувала в Україні вже у I тисячолітті до н. ч. То невже вона співалася якоюсь іншою мовою? А колядки про створення світу птахами (ще з дохристиянських часів) навряд чи перекладалися з якоїсь давнішої мови на українську, адже християни не мали в тому потреби.